

[REDACTED]
[REDACTED]
(Verzonden per e-mail)

Datum: 12 februari 2026

Ons kenmerk: WA25.00015

Inlichtingen: [REDACTED]

Onderwerp

Besluit op uw Woo-verzoek

Geachte heer [REDACTED]

U heeft op 16 oktober 2025 een verzoek ingediend op grond van de Wet open overheid (Woo). Uw verzoek is in ons systeem geregistreerd onder WA25.00015. Daarbij heeft u, kort samengevat, verzocht om de volgende informatie over de periode januari 2018 tot heden openbaar te maken:

1. Inkomende correspondentie van burgers/bedrijven bij de Raad van State over de hieronder genoemde onderwerpen;
2. Correspondentie rond het voorstel plan van aanpak witwassen, en in het bijzonder de contacten met stakeholders erover. Over dit voorstel heeft de Afdeling advisering op 13 januari 2021, W06.20.0354/III, advies uitgebracht.

De onderwerpen waarop de door u gevraagde informatie betrekking heeft, zijn:

- a- de (onrechtmatige) werkwijze rond teruggave kindertoeslagen en uithuisplaatsingen (Belastingdienst);
- b- de (overmatige) regels op gebied van financiële markten welke leiden tot wetswijzigingen in financieel toezicht (inclusief kosten, witwastoezicht en sanctiewet),
- c- het (overmatige/onbillijke) feitelijk toezicht (vanuit DNB) rond financieel toezicht en witwasmonitoring;
- d- het (gedoogde) bancair sleepnet in Nederland (wetsdiscussie plan van aanpak witwassen vanaf 2018 en de feitelijk al lopende monitoring sinds 2021 door Transactie Monitoring Nederland, die per medio juli 2024 werd beëindigd).

In dat kader heeft u op woensdag 22 oktober 2025 en dinsdag 9 december 2025 telefonisch contact gehad met de Woo-functionaris van de Raad van State. U heeft daarbij onder andere verduidelijkt dat het verzoek geen betrekking heeft op de Afdeling bestuursrechtspraak. U bent specifiek op zoek naar onder meer noodkreetbrieven en eventuele reacties daarop met betrekking tot de door u genoemde onderwerpen in het verzoekschrift. Daarnaast wenst u documenten te ontvangen over de correspondentie met betrekking tot het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen. Over dat laatste heeft u nader toegelicht dat er een technische briefing heeft plaatsgevonden en dat u in het bijzonder wilt weten of hierover intern of extern correspondentie is geweest. Ook wilt u weten of er andere documenten in het dossier W06.20.0354/III aanwezig zijn dan de reeds openbaar beschikbare documenten.

Ik heb onderzoek verricht naar de aanwezigheid van documenten die onder uw verzoek kunnen vallen. In dat kader heb ik binnen de directies Bestuursondersteuning en Advisering en de Afdeling advisering gezocht naar relevante stukken. Daarbij is een aantal documenten aangetroffen. Deze zijn opgenomen in een inventarislijst in de bijlage bij dit besluit.

Ik stel vast dat de documenten op de inventarislijst onder de nummers 1 t/m 7, 9, 10, 12 en 13 volledig en die onder de nummers 18 en 19 deels al openbaar zijn. De vindplaatsen van die documenten heb ik vermeld op de inventarislijst. Ik heb besloten om de overige documenten op de inventarislijst (gedeeltelijk) openbaar te maken. Belanghebbenden hebben hiertegen, voor zover aan de orde, geen bedenkingen. Een kopie van deze documenten is als bijlage bij dit besluit gevoegd. Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo blijft het openbaar maken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Daarom zijn namen, mailadressen en andere persoonsgegevens weggelakt. Bepaalde delen van het document dat op de inventarislijst onder nummer 17 is vermeld, zijn eveneens weggelakt, omdat deze betrekking hebben op andere onderwerpen en daarmee buiten de reikwijdte van uw verzoek vallen.

De Raad van State,
namens deze,

fr. M. van Baal,
directeur Bestuursondersteuning

Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Dit dient u uiterlijk binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit te sturen naar: Raad van State, ter attentie van de adviseur bezwaren Woo, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. U kunt uw bezwaarschrift ook per e-mail indienen: bezwaarwoo@raadvanstate.nl

Op rijksoverheid.nl/onderwerpen/bezwaar-en-beroep/vraag-en-antwoord/bezwaar-tegen-beslissing-overheid kunt u zien waar een bezwaarschrift aan moet voldoen.

Inventarislijst bij besluit inzake WA25.00015

Nr.	Document	Beoordeling gevonden documenten	Uitzondering
1	Advies AP 16-12-19	Openbaar: www.eerstekamer.nl/overig/20221020/advies_ap_toegang_tot_gegevens/meta	
2	Advies ATR 19-12-19	Openbaar: www.eerstekamer.nl/overig/20221020/atr_advies_inzake_het_wetsvoorstel/meta	
3	Advies ECB 30-12-19	Openbaar: www.eerstekamer.nl/overig/20221020/ecb_opinion_on_limitations_to_cash/meta	
4	Advies AP 12-03-20	Openbaar: www.autoniteitpersoonsgegevens.nl/documenten/advies-wet-plan-van-aanpak-witwassen	
5	Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets DNB 28-05-20	Openbaar: www.eerstekamer.nl/overig/20221020/uitvoerings_en/meta	
6	FIU-Nederland jaaroverzicht 2019	Openbaar: www.fiu-nederland.nl/wp-content/uploads/2023/02/FIU-jaaroverzicht-2019.pdf	
7	Brief 30-09-20 (Voordracht)	Openbaar: https://www.rijksoverheid.nl/overheid/overheidsinformatie/overheidsinformatie/2020/09/30/brief-30-09-20	
8	Aanhangigmaking 5-10-20 (Kabinetsmissive)	Wordt openbaar gemaakt, zie bijlage	
9	National Risk Assessment Witwassen 2019	Openbaar: www.eerstekamer.nl/overig/20200911/national_risk_assessment/meta	
10	Uitvoeringstoets Belastingdienst	Openbaar: https://www.rijksoverheid.nl/overheid/overheidsinformatie/overheidsinformatie/2020/09/30/brief-30-09-20	
11	Consultatie FIU-Nederland	Wordt openbaar gemaakt, zie bijlage	
12	Nader rapport 20-10-22	Openbaar: www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/36228_wet_plan_van_aanpak	
13	Consultatie van 23-08-23	Openbaar: www.internetconsultatie.nl/cryptoactiva/reactie/c967a04d-2692-4122-a87a-43a4af96a76e	
14	Brief van 29-12-24 en reactie van 20-01-25	Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo
15	Agenda afspraken: overleg over uitgebracht advies	Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo
16	Mailwisseling 30-11-22 en 01-12-22: overleg over het uitgebrachte advies	Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo

17	Mail 07-12-22: mededelingen uit het Voorzittersoverleg met bijlage	Mail: Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage Bijlage: Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo Voor zover het onder reikwijdte van het verzoek valt
18	Mail 16 en 19-01-23: Rondetafel-bijeenkomst TK Witvasaanpak met bijlagen	Mail: Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage Bijlagen: al openbaar Notitie: Wordt openbaar gemaakt, zie bijlage	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo
19	Mail 20-01-23: Technische Briefing TK Witvasaanpak met bijlagen	Mail: Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage Bijlagen: al openbaar Notitie: Wordt deels openbaar gemaakt, zie hiervoor	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo
20	Mailwisseling 23 en 27-01-23: Technische briefing witwassen	Wordt deels openbaar gemaakt, zie bijlage	Artikel 5.1 lid 2 onder e Woo

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties terugvinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

A	art. 5.1 lid 1 a	Openbaarmaking van deze informatie kan de eenheid van de Kroon in gevaar brengen
B	art. 5.1 lid 1 b	Openbaarmaking van deze informatie kan de veiligheid van de Staat schaden
C	art. 5.1 lid 1 c	Het betreft bedrijfs- en fabricagegegevens, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld
D	art. 5.1 lid 1 d	Het betreft persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming
E	art. 5.1 lid 2 a	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties
F	art. 5.1 lid 2 b	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen
G	art. 5.1 lid 2 c	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten
H	art. 5.1 lid 2 d	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen
I	art. 5.1 lid 2 e	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen
J	art. 5.1 lid 2 f	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de bescherming van andere dan in art. 5.1 lid 1 sub c genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens
K	art. 5.1 lid 2 g	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de bescherming van het milieu waar deze informatie betrekking op heeft
L	art. 5.1 lid 2 h	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage
M	art. 5.1 lid 2 i	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen
N	art. 5.1 lid 4	Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie (tijdelijke beperking)
O	art. 5.1 lid 5	Openbaarmaking van deze informatie brengt een onevenredige benadeling toe aan een ander belang, niet zijnde een belang als genoemd in art. 5.1 de leden 1 en 2
P	art. 5.1 lid 6	Het betreft milieu-informatie waarvan de openbaarmaking achterwege blijft als het belang van art. 5.1 lid 1 sub c ernstig geschaad wordt en het algemene belang van openbaarheid niet opweegt tegen deze schade
Q	art. 5.2 lid 1	Persoonlijke beleidsopvattingen

KABINET VAN DE KONING

Aan de Afdeling advisering van de Raad van State

Kabinetsmissive van 5 oktober 2020, nr: 2020002033

In opdracht van Zijne Majesteit de Koning deel ik de Afdeling advisering van de Raad van State mee dat de Koning op voorstel van de minister van Financiën, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid van 30 september 2020, nr. 2020-0000179867, Directie Financiële Markten, bij de Afdeling advisering van de Raad van State de overweging aanhangig maakt van een voorstel van wet tot Wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Wet toezicht trustkantoren 2018 in verband met het verbod op contante betalingen voor goederen vanaf 3.000 euro, het uitbreiden van de mogelijkheden voor informatie- uitwisseling ten behoeve van de poortwachtersfunctie en de aanscherping van de regels voor trustkantoren (Wet plan van aanpak witwassen), met memorie van toelichting.

De Koning keurt goed, dat de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies hierover rechtstreeks aan genoemde minister, en in afschrift aan de minister van Justitie en Veiligheid toezendt.

Deze e-mail vervangt de aanbiedingsbrief van de Directeur van het Kabinet van de Koning.

Het wetsvoorstel of het ontwerpbesluit en de bijbehorende toelichting worden door het ministerie via KIWI aangeboden.

**Consultatiebijdrage van de FIU-Nederland
op het wetsvoorstel 'plan van aanpak witwassen'.**

De FIU-Nederland heeft met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en de bijbehorende Memorie van Toelichting.

Het wetsvoorstel betreft drie (deel) onderwerpen. De bijdrage van de FIU-Nederland volgt deze driedeling.

1. Het verbod voor beroeps- of bedrijfsmatige handelaren om transacties boven de €3.000,- in contanten te verrichten.
2. De verplichting voor de WWFT-instellingen om in het kader van het verscherpt cliëntenonderzoek navraag te doen bij de vorige dienstverleners van de cliënt.
3. Het creëren van grondslagen voor transactiemonitoring door WWFT instellingen, die kunnen worden uitbesteed en kunnen worden gedeeld met andere WWFT-instellingen.

Ad 1.

De FIU-Nederland voorziet door het invoeren van deze contante voet een wijziging c.q. een afname van het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties voor met name de categorie/instelling beroeps- of bedrijfsmatige handelaren. De huidige meldvoet in de WWFT dient daarvoor te worden aangepast.

De FIU-Nederland onderschrijft het voornemen van de wetgever om de contante transacties aan banden te leggen voor de beroeps- of bedrijfsmatige handelaren. De FIU-Nederland vindt de overwegingen gezien vanuit de samenhang met regelingen van andere lidstaten en rekening houdend met het EU beginsel van de goede werking van het betalingsverkeer, proportioneel en acceptabel. Daarnaast is terdege rekening gehouden met het 'administratieve lasten' aspect.

De FIU-Nederland voorziet door het invoeren van deze contante voet een stijging van het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties voor met name de categorie/instelling beroeps- of bedrijfsmatige handelaren.

Bij de restrictie dat het verbod voor beroeps- of bedrijfsmatige handelaren om transacties boven de €3.000,- in contanten te verrichten is beperkt tot het verhandelen van *goederen* heeft de FIU-Nederland (serieuze) bedenkingen. De FIU-Nederland acht het meer passend om naast de categorie *goederen* tevens de categorie *diensten* op te nemen in de voorgestelde tekst van artikel 1f.

Door de FIU-Nederland wordt opgemerkt dat in toenemende mate diensten die niet onder de meldplicht vallen contant worden afgerekend voor veelal substantiële bedragen, waarvan de legitieme herkomst zeer wordt betwijfeld. Het hoofddoel van het plan van aanpak is immers gericht op het beteugelen van de mogelijkheden voor de witwasser om diens crimineel vermogen de schijn van legaliteit te ontnemen en om (financiële c.q. vermogens) criminaliteit te detecteren.

In het kader van het steeds verder ontwikkelde relatiemanagement heeft de FIU-Nederland informatie bereikt dat *diensten* in de horeca, zoals (*verzorgde*) huwelijksfeesten, voor substantiële bedragen contant worden afgerekend. Bedragen van €80.000,- of €100.000,- zijn in dit kader niet ongebruikelijk (*daarmee gemoeid*).

Ook ontvangt de FIU-Nederland in toenemende mate signalen van het (*door eenzelfde persoon periodiek contant*) betalen van zeer grote contante bedragen voor reizen (*grote reisboekingen van diverse andere personen komt eveneens voor*) en voor cosmetische chirurgie.

Het huren of leasen van voertuigen door criminelen is eveneens een dienstverlening die hierop van toepassing is. Bij het huren of leasen van voertuigen is bij contante (deel-) betalingen de meldplicht niet van toepassing is en het ontnemen lastiger, zo niet onmogelijk is. Daarnaast worden kostbare reparaties aan luxe voertuigen contant voldaan, waarbij bedragen van 25.000,- euro of meer voorkomen.

Substantiële huursommen van onroerend goed worden door criminelen eveneens veelal contant verricht. In het huidige wetsvoorstel zijn deze contante betalingen voor genoemde *diensten* uitgesloten van de cashlimiet.

Vorengaande voorbeelden zijn niet limitatief en betreffen tevens geen incidentele gevallen. De FIU-Nederland heeft redenen om aan te nemen dat de aan haar toevertrouwde informatie witwas gerelateerd is of kan zijn en nader onderzoek vergt. Daarnaast geeft de FIU-Nederland thans in het kader van het plan van aanpak de voorkeur om bij de cashlimiet tevens *diensten* te laten omvatten, omdat dit actueel en opportuun is en, beantwoordt aan het doel van de voorgestelde wetgeving, nl. het witwassen verder te beteugelen. De EU richtlijn biedt hiervoor eveneens de mogelijkheid/ ruimte.

Ad 2.

Artikel 9a geeft in het eerste lid aan dat de instellingen van eenzelfde categorie moeten zijn. Het is niet helemaal duidelijk, kijkend naar de andere leden van de bepaling of daar waar het begrip instelling gebruikt wordt steeds een instelling van eenzelfde categorie bedoeld is. De FIU-Nederland meent dat dit wel de bedoeling van de wetgever is en beveelt aan dat dit nader wordt verduidelijkt.

Voor het overige geeft de FIU-Nederland de wetgever in overweging om te bezien of op termijn het niet ook mogelijk kan zijn om vergelijkbare handelingen te verrichten met instellingen van verschillende categorieën. Het criterium dat een persoon/ cliënt bij een andere instelling klant is en aan heeft geklopt, kan indicaties geven over het gelopen en/of te lopen risico. De WWFT is immers

een preventieve wet en preventie van witwassen gezien vanuit een risicobenadering beperkt zich niet tot eenzelfde categorie.

Ad 3.

De FIU-Nederland is goed op de hoogte van de initiatieven die genomen zijn en hopelijk kunnen worden genomen om Transactie Monitoring Nederland TMN gestalte te geven. Dit initiatief juicht de FIU-Nederland toe en heeft met de initiatiefnemers de verwachting dat deze methodiek verbetering teweeg brengt in het melden van ongebruikelijke transacties. Wat de FIU-Nederland daarbij wil benadrukken is dat het de verantwoordelijkheid was, is en blijft van de instelling/ instellingen of een ongebruikelijke transactie gemeld wordt en hoe deze gemeld wordt, normconform en rechtmatig. Deze verantwoordelijkheid kan niet verschoven worden naar die derde aan wie de monitoringactiviteit is uitbesteed.

Raad van State
Vice President
Oranjestraat 15
2514 JB Den Haag

29 december 2024

Geachte heer de Graaf

De stichting [redacted] is in augustus 2023 opgericht om de belangen te behartigen en schade te voorkomen voor alle consumenten en bedrijven die in hun grondrechten geraakt worden door financiële ondernemingen die in hun handelen veel verder gaan dan nodig is en in strijd handelen met Europese grondrechten.

Het belang van de wetgevingsjurist bij de overheid en de rol van de Raad van State

Alhoewel langer geleden, heeft onze stichting met veel genoegen en waardering kennis genomen van uw toespraak: 'Fake-lawyers?' – de rol en positie van juristen bij het Rijk, zoals in 2019 uitgesproken op een symposium in Den Haag. Wat ons aansprak was dat u de overheidsjuristen een hart onder de riem stak, vanuit het belang van de rechtsstaat en de alliantie met de Raad van State daarbij:

Dames en heren, de jurist bepaalt allang niet meer het overheidsbeleid, maar de jurist staat ook niet tegenover de beleidsmakers. U bent bondgenoot van het beleid. Maar u bent ook de bondgenoot van de burger. En samen met onder meer de Raad van State bewaker van de democratische rechtsstaat.

Wij hebben destijds ook met waardering kennisgenomen van de analyse van de Raad van State bij de wijzigingswet AMLDS en de voorgenomen (te ver gaande) maatregelen rond plan van aanpak witwassen. De Rechtbank Rotterdam heeft in één van uw adviezen ook aanleiding gezien om nationale witwasregelgeving als strijdig met Europees recht te verklaren (ECLI:NL:RBROT:2023:9157).

Wij zien dat als zeer positief en het is in lijn met onze doelstelling om via het Europeesrechtelijk kader te borgen dat menenrechten in transactieverkeer beter gewaarborgd worden: al vanaf het moment dat de regelgeving op tafel ligt. Tegelijkertijd zien we dat de rol van de Raad van State de laatste jaren wat aan het kleuren en veranderen is richting een meer beleidsmatige en minder juridische benadering.

Zorgen over de rol en onafhankelijkheid van de Raad: handhavingsverzoek en melding misstand

De ontwikkelingen van dit jaar overziend hebben wij zowel in advisering over regelgeving rond transactieverkeer als in het handelen van één van de Staatsraden van de Raad van State zorgen over de onafhankelijke rol van de Raad van State. Daarbij achten wij het ontbreken van een melding misstand regeling onder de Wet Klokkeluiders als een serieuze ommissie zijdens de Raad.

Ons handhavingsverzoek rond dit thema aan de Arbeidsinspectie sturen wij hierbij voor de goede orde ter informatie (zie bijlage) toe en we hopen dat de Raad van State zich onze visie, ons verzoek en de urgentie die onder dat handhavingsverzoek verscholen ligt, ook tot de hare zal maken.

Inspectie SZW
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
28 december 2024

Betreft: handhaving op ontbreken wettelijk verplichte meldregeling misstanden RvS

Geachte arbeidsinspectie,

De stichting [REDACTED] is in augustus 2023 opgericht om de belangen te behartigen en schade te voorkomen voor alle consumenten en bedrijven die in hun grondrechten geraakt worden door financiële ondernemingen die in hun handelen veel verder gaan dan nodig is en in strijd met Europese grondrechten en regels rond marktwerking en consumentenbescherming opereren.

1. Over [REDACTED]

Onze missie, doel en activiteiten zijn opgenomen in bijlage één en laten zien dat we via penvoering, publiciteit en procedures willen voorkomen dat bedrijven en burgers onnodig schade wordt berokkend in het economisch transactieverkeer, door overmatig handelende financiële instellingen. Wij bewaken, gezien onze doelstellingen, als rechtspersoon de grondrechten van alle (mogelijke) klanten van instellingen die economisch transactieverkeer faciliteren. Tegelijk houden wij ook oog voor de financiële instellingen zélf, waar die in de uitvoering van hun bedrijfsbeleid geconfronteerd worden met (een plicht tot) het schenden van grondrechten die hun ondernemersvrijheid belemmert.

Sinds onze oprichting in het najaar van 2023 hebben wij een actief beleid gevoerd langs de lijnen die zijn weergegeven in ons jaarverslag, dat u kunt vinden via onze website: [REDACTED]. Wij streven naar een transactieverkeer waarin grondrechten gerespecteerd worden en vrijelijk basisbetaalrekeningen beschikbaar zijn voor alle burgers en bedrijven. Daarnaast vinden wij dat het geldverkeer a priori gevrijwaard moet zijn van onrechtmatige inbreuken op de mensenrechten door massasurveillance en door de onterechte hantering van de aanname dat klanten verdacht zijn tot het tegendeel bewezen is.

Werkprobleem: de gebrekkige onafhankelijkheid Raad van State leidt tot grondrechtenschendingen

Bij ons werk is de onafhankelijkheid en kwaliteit van de Raad van State een zeer belangrijke factor. Als de Raad van State niet objectief aan de voorkant van het wetgevend proces oplet kunnen er ernstige zaken misgaan voor alle burgers en bedrijven. Een voorbeeld hiervan is het gegeven dat vanaf 2020 de Raad van State nauw betrokken was bij overleg over transactiemonitoring Nederland door de Nederlandse banken, maar naliét formeel of informeel in te grijpen toen zij kon weten dat de banken – terwijl de wet nog in overlegfase was – alvast begonnen waren met activiteiten waar een wetswijziging voor nodig was. Hierdoor zijn jarenlang miljarden betalingen van burgers onbevoegd in een bancair sleepnet gemonitord.

Op dit punt hebben wij als stichting het afgelopen jaar door een reeks aan procedures uiteindelijk aan de achterkant de Amerikaanse toeleverancier van de software/hardware omgeving van banken weten te overtuigen dat de werkzaamheden van de vijf banken in Nederland rond gezamenlijke transactiemonitoring in strijd met strafrecht was. De Amerikaanse provider trok de stekker eruit en de banken konden niet anders dan het einde van de werkwijze aankondigen. Hier heeft onze stichting het werk gedaan wat eigenlijk door de Raad van State gedaan had moeten en kunnen worden.

De Raad van State verzaakt ook in 2024 haar plicht als onafhankelijke adviseur van de regering
Ook bij de advisering rond regels hebben we gezien hoe de Raad van State niet langer meer als onafhankelijk instituut lijkt te opereren. Het concreet voorbeeld waar wij op doelen is de consultatie en regelgeving rond de wet op chartaal geld. Wij hebben hierover op 8 maart 2024 een consultatiereactie ingestuurd en daarin diverse juridische en grondrechtelijke vraagstukken neergelegd.¹

Het is in onze ogen evident dat als het aanbieden van chartaal geld verplicht wordt voor banken en vervolgens alle consumenten de rekening hiervan moeten betalen via hogere tarieven, dat dit geschiedt op de meest efficiënte wijze en langs de verplichtende lijnen van het Europees recht. Indien de Nederlandse overheid zich hier niet aan houdt, dan is het voldoen aan de wet namelijk in strijd met hogerliggend EU-recht. De aangewezen banken kan dan geen verplichting worden opgelegd tot leveren van een basisdienst aan klanten, aangezien de voorafgaande regelgeving niet dragend is onderbouwd.

Het heeft ons hierbij verbaasd dat het dictum van de Raad van State bij dit wetsvoorstel nogal lichtgewicht was. Het had voor de hand gelegen dat de Raad van State op het dwingend EU rechtelijk karakter zou wijzen rond de formele aanwijzing van diensten van openbaar belang. Men lijkt zich dit in theorie ook bewust, gezien de tekst in het advies op dit punt:²

De Afdeling advisering van de Raad van State onderschrijft het belang van (het behoud van) een zodanig niveau aan chartale dienstverlening, dat contant geld als betaalmiddel bruikbaar, bereikbaar en betaalbaar blijft. De voorgestelde regeling roept echter de vraag op of daarmee geen inbreuk wordt gemaakt op het (nuttig effect van het) kartelverbod en, zo ja, waarom dit gerechtvaardigd is. De Afdeling adviseert hierop in de toelichting nader in te gaan en daarbij de Autoriteit Consument & Markt (ACM) te betrekken.

Verder adviseert de Afdeling in de toelichting nader in te gaan op de proportionaliteit van de voorgestelde verplichting voor de kleinere banken om ervoor te zorgen dat hun betaalrekeninghouders gebruik kunnen maken van bepaalde voorzieningen van de chartale basisinfrastructuur. Tot slot maakt de Afdeling een opmerking over de voorgestelde verplichting voor aangewezen geldtransportondernemingen om De Nederlandsche Bank (DNB) in kennis te stellen van een voornemen tot wijziging met een substantiële impact op de uitvoering van hun werkzaamheden.

In verband hiermee is aanpassing wenselijk van de toelichting en, zo nodig, van het wetsvoorstel.

Wij wijzen u echter op de opmerkelijke laatste zin: het dictum van de Raad van State. Het is een veel te licht oordeel, gezien de ingrijpende effecten van het wetsvoorstel voor bedrijven (die hun bedrijfsuitvoering tegen hun zin moeten uitbreiden) en burgers (die de kosten daarvan voor rekening krijgen omdat de overheid dit weigert als publieke last te nemen). Gezien de thematiek en de relevante Europeesrechtelijke normen/wetten, is ons helder dat een zwaarder dictum zou moeten zijn gekozen van de strekking dat a priori geborgd wordt dat aan EU-rechtelijke verplichtingen rond de aanbesteding en realisatie van een dienst van algemeen belang wordt voldaan. Dit zou dan hebben geluid:

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.

Vaktechnisch is ons hier helder: de Raad van State is niet langer echt onafhankelijk betrokken op de juridische aspecten van regelgeving. Het roept de vraag op of dit een incidentele misser was of een systemisch kleuren en buigen naar de behoefte van het kabinet. Wij vrezen dat het laatste het geval is.

¹ Zie <https://hrif.eu/wp-content/uploads/2024/03/2024-03-08-Reactie-HRIFEU-wetchartaatgeld.pdf>

² Zie <https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@145009/w06-24-00182-iii/> Advies Raad van State van 17 oktober 2024, W06.24.00182/III over wetswijzigingen rond chartaal betalingsverkeer.

Staatsraad van Zwol overtreedt eerste keer gedragsregels en de vice-president grijpt niet in

Op 5 december 2024 heeft één van de Staatsraden van de Raad van State op de radio diverse uitingen gedaan rond het functioneren van het kabinet. Hierbij heeft hij, in onze ogen, de gedragsregels als werknemer van de Raad van State overtreden, in het bijzonder gedragsregel 7 welke luidt:

Regel 7. Externe uitingen en gebruik van sociale media

Staatsraden onthouden zich van externe uitingen die schadelijk kunnen zijn voor de eenheid van de Raad en het in hem of haar gestelde vertrouwen.³

Op 10 december 2024 heeft mevrouw ██████████ op de website van het Montesquieu instituut toegelicht hoe opmerkelijk en buiten de orde het is dat een Staatsraad het kabinet prijst. Wij verzoeken u dat artikel, **Raad van State-adviseur Richard van Zwol prijst kabinet-Schoof**, als integraal ingesloten te beschouwen als onderdeel van dit handhavingsverzoek.⁴ De werkwijze van de Staatsraad in kwestie leidde ook tot een kritische beschouwing van journalist Jan-Hein Strop, te vinden op LinkedIn.⁵

Onze juridische vervolg-analyse van de situatie was toen:

- a- de onafhankelijkheid van de Raad van State is in het geding hetgeen belangwekkende gevolgen heeft voor de samenleving en in concreto heel specifiek al gevolgen heeft (gehad) op het terrein dat voor onze stichting, Human Rights in Finance.EU relevant is,
- b- de staatsraad overtreedt een gedragsregel nummer 7 (zie boven) die op hem als werknemer Raad van State direkt en onverminderd van toepassing is,
- c- het overtreden van die gedragsregel kwalificeert als misstand onder de wet Huis Klokkeluiders, nu sprake is van (onderstreping door ons): *een handeling of nalatigheid waarbij het maatschappelijk belang in het geding is bij:*
 - a. *1°. een schending of een gevaar voor schending van een wettelijk voorschrift of van interne regels die een concrete verplichting inhouden en die op grond van een wettelijk voorschrift door een werkgever zijn vastgesteld*
- d- de Raad van State kent, als men dat zo zou willen kwalificeren, hooguit een meldings/misstandregeling voor bestuursrechters (Klachtenregeling Afdeling Bestuursraad)⁶, maar niet voor al haar medewerkers,
- e- de Raad van State voldoet hierdoor deels niet aan de verplichting in artikel 2 van de Wet Huis voor Klokkeluiders om een meldregeling misstand te hebben en lijkt geen gebruik te maken van de in artikel 2 lid 6 van die wet opgenomen mogelijkheid tot openstelling voor derden,
De procedure, bedoeld in het eerste lid, kan door een werkgever tevens worden opengesteld voor personen die geen werknemer zijn, maar anderszins werkgerelateerde activiteiten verrichten of hebben verricht, en stelt in dat geval de informatie, bedoeld in het vijfde lid, eveneens aan die personen beschikbaar.
- f- De Raad hecht wél veel waarde aan dit onderwerp, blijkens pagina 40 van jaarverslag 2022:
Gedragsregels staatsraden
De Raad van State hecht veel waarde aan integriteit. De Raad voert een beleid om integriteitsbewustzijn te bevorderen en om misbruik van bevoegdheden, belangenverstremgeling en discriminatie te voorkomen. In 2021 zijn gedragsregels voor staatsraden vastgesteld. De gedragsregels zijn gepubliceerd op de website van de Raad van State. De gedragsregels worden periodiek geëvalueerd. In augustus 2022 zijn de gedragsregels na een evaluatie herzien. Er is onder meer een gedragsregel over (on)gewenste omgangsvormen aan de gedragsregels toegevoegd. In 2022 waren er geen meldingen van integriteitsschendingen.⁷

³ Zie: <https://www.raadvanstate.nl/publicaties/regelingen/gedragsregels-voor-staatsraden/>

⁴ Zie: https://www.montesquieu-instituut.nl/id/vmj2jcdtylc/nieuws/raad_van_state_adviseur_richard_van_zwol

⁵ Zie: <https://www.linkedin.com/pulse/raad-van-state-vindt-het-prima-dat-staatsraad-richard-jan-hein-strop-rijze/>

⁶ Zie: <https://www.raadvanstate.nl/publicaties/regelingen/klachtenregeling/>

⁷ Zie: https://www.raadvanstate.nl/publish/library/34/raad_van_state_jaarverslag_2022_2.pdf p. 40

Wij hebben ons na het incident begin december 2024 tot de rijksrecherche gewend, die in dit soort gevallen de adviseur is rond de weg die men kan bewandelen bij het doen van meldingen misstanden. Men suggereerde toch de bestaande klachtprocedure te gebruiken of anders de Minister-President een brief te sturen. In onze ogen adresseert dat advies het probleem echter onvoldoende.

Tegelijkertijd leek het ons goed om de thematiek ook even op zijn beloop te laten. Mogelijk was sprake van een incidentele verspreking en vergissing van de Staatsraad en zou intern door de vice-president van de Raad van State wel een disciplinerend gesprek volgen, volgend op de publiciteit en ophef over de rol van de Staatsraad in kwestie.

Hernieuwde uiting in strijd met de gedragsregels: tweede misstand

Op 21 december 2024 was er echter opnieuw sprake van externe uitingen van de Staatsraad in strijd met de gedragsregel 7, nu bij een interview met Nieuwsuur.⁸ Aan de orde kwam zijn rol als informateur, zijn visie op toepassing van noodrecht in Nederland, en de spanning die bestaat tussen de onafhankelijke adviesrol bij de Raad van State. Het artikel op de site van de NOS laat zien dat de Staatsraad hierop ook intern is aangesproken:

Van Zwol zegt dat hij daarbij "zeker heeft meegedacht" over het omstreden noodrecht. "Vanuit het idee: deze partijen willen scherper aan de wind varen op asiel. Dat stond ook in hun verkiezingsprogramma's. We moeten ons ook realiseren dat de afgelopen vijftien jaar bewindslieden van uiteenlopende partijen niet uit de voeten konden met de bestaande instrumenten. Dus dat dan aan tafel de politieke wens is om te kijken wat wél kan, dat vind ik wel navolgbaar."

Bij de Raad van State, waar Van Zwol adviseert over wetsvoorstellen, hebben collega's hem hier wel op aangesproken. "Maar dan krijgen ze van mij het antwoord dat ik de kritiek begrijp en serieus neem, maar dat het ook politiek noodzakelijk is hierover door te praten".

Wat u hierin met zoveel woorden kunt lezen is dat voor iets dat als een serieuze misstand kan worden beschouwd, de Staatsraad zélf van mening is hierin scheidsrechter te kunnen zijn. Dit is echter juridisch onjuist. Er zou voor medewerkers Raad van State (én externen die hierin betrokken zijn) de mogelijkheid tot het melden van een formele misstand moeten bestaan. Die lijkt niet te bestaan en dat is onwettig.

De herhaalde publicitaire uitingen van de Staatsraad, in combinatie met de voor ons heldere en zichtbare afhankelijkheid en gekleurde visies van de Raad op een terrein waar wij expertise hebben en feitelijk het werk van de Raad van State (het met formele en informele druk oprollen van het illegale bancaire sleepnet) hebben verricht, maakt dat wij constateren dat de onafhankelijkheid van de Raad van State niet incidenteel in het geding is, maar er een systemisch probleem is. Dat probleem is in de governance te zien en moet mede ook in die governance opgelost worden.

Handhavingsverzoek ex artikel 1.3 van Awb

Wij verzoeken U daarom als arbeidsinspectie om, met ons, te constateren dat de Raad van State verzaakt in haar verplichting een meldregeling misstanden te hebben voor de werknemers die niet bij de afdeling bestuursrechtspraak betrokken zijn en met een last onder dwangsom de Raad op te dragen:

- 1- deze binnen een maand in te richten met openstelling van de mogelijkheid tot externe meldingen, gezien de cruciale rol van de Raad van State bij het a priori borgen van de rechtsstaat,
- 2- direct daarna dit handhavingsverzoek alsnog in behandeling te nemen als eerste melding misstand onder die regeling, in lijn met het belang dat de Raad hecht aan dit onderwerp.

⁸ Zie <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2549135-oud-informateur-van-zwol-wilders-had-premier-moeten-worden-en-het-interview-bij-nieuwsuur>

HANDHAVINGSVERZOEK ██████████ ONDER AWB 1:3

Wij achten ons bevoegd en ontvankelijk dit verzoek in te dienen nu onze organisatie kwalificeert als verdediger van mensenrechten onder VN resolutie 53/144 (Human Rights Defenders Resolutie). Wij beroepen ons ook op artikel 47 van het Handvest Grondrechten van de Europese Unie (van toepassing nu de wet op de Klokkeluiders een implementatie van een EU richtlijn is) dat een toegang tot een effectieve remedie moet borgen.

Ons verder belang bij handhaving is dat de mogelijkheid moet openstaan voor belanghebbende grondrechten-verdedigers om meldingen misstanden te doen rond werknemers van de Raad van State die door hun publieke uitingen blijken geven niet onafhankelijk te zijn, terwijl dit wel een institutionele randvoorwaarde is. De melding maakt het de Raad van State mogelijk om zélf correctieve maatregelen te nemen om haar noodzakelijke onafhankelijkheid te borgen. In het verlengde hiervan kunnen belangentegenstellingen in beeld komen die in de weg staan van onafhankelijke advisering.

Te zien is in het artikel van de NOS dat eerder al interne discussies bij de Raad van State hebben gespeeld rond de handelingen en uitingen van de betreffende Staatsraad. Bij gebreke aan de wettelijk verplichte regeling rond meldingen misstanden was het voor de Staatsraad echter eenvoudig om de opmerkingen van collega's naast zich neer te leggen. Hierdoor is het kernprobleem: overtreding van gedragsregel 7 van de Raad van State onvoldoende geadresseerd.

Dat de onafhankelijkheid van de Raad van State ook op ons werkterrein in het geding is hebben wij in de toelichting op ons verzoek voldoende bewezen. Daarbij verzoeken wij u voor dit tweede handhavingsverzoek ook de nadere analyse van Prof. Dr. Joop van den Berg als ingesloten te beschouwen (Wat mag een staatsraad wel en wat niet?).⁹

Het artikel toont de staatskundige ophef die er nu bestaat rond de rol van de Raad van State en haar staatsraden. Wij delen de analyse in dat artikel en lichten deze passage er uit:

Sinds wanneer is het gebruik om als staatsraad recensies te leveren van een kabinet, ministers en hun beleid? Hoe kan een staatsraad nog onbevangen en onafhankelijk adviseren, als hij zich al zo zeer bloot heeft gegeven als aanhanger van kabinet en bewindspersonen?

Samenvattend

Het is cruciaal dat alle organen van de Staat zich houden aan de Wet Huis voor Klokkeluiders zodat eventuele problemen rond integriteit en misstanden (schendingen Unierecht) op passende wijze worden geadresseerd. Dit geldt, gezien haar rol, eens te meer voor de Raad van State, die de fundamentele van de rechtsstaat op onafhankelijke manier moet bewaken. De integriteit van alle medewerkers dient geborgd te zijn en daarbij past een per ommegaande inrichten van de verplichte meldregeling misstanden voor alle medewerkers van de Raad van State.

Dit handhavingsverzoek aan SZW/Arbeidsinspectie heeft als doel te borgen dat de Raad van State zo snel mogelijk de overtreding van artikel 2 van de wet Huis voor Klokkeluiders beëindigt, in de nieuwe regeling ook ruimte biedt voor externe meldingen en dit handhavingsverzoek als eerste melding misstand onder de nieuwe regeling in behandeling neemt.

Voor zover u toelichting wenst geven wij die graag, maar we nemen aan dat het feitencolplex en het gewenste vervolg juridisch gezien ook zonder die toelichting, voor zich spreekt.

⁹ Zie: https://www.montesquieu-instituut.nl/id/vmije9mtkus5/nieuws/wat_mag_een_staatsraad_wel_en_wat_niet

Bijlage 1: doelstellingen en activiteiten van [REDACTED]

Missie: het proactief (door penvoering, publiciteit, procedures en processen) voorkomen, tegenhouden en terugdraaien van grondrechtinbreuken in het economisch transactieverkeer en toezicht daarop en het daarmee zorgen dat in de toekomst wél een gedegen (ex-ante) grondrechtelijke toetsing van handelwijze plaatsvindt bij regelgevers, toezichthouders en bedrijven die economische transacties faciliteren.

Artikel 2

1. Het doel van de stichting is: het, in het licht van de ontbrekende casu quo gebrekkige ex- ante grondrechtelijke toetsing van regelgeving en feitelijk handelen van overheid en private organisaties, pro-actief beschermen van fundamentele grondrechten van burgers en bedrijven, zoals geformuleerd in internationale en Europese verdragen, en

in het bijzonder het voorkomen van toekomstige schade die optreedt door die vormen van handelen en regelgeving waarin publieke of private actoren - in het economisch transactieverkeer

met een beroep op antiwitwas-doelen, vermijden van terrorismefinanciering, financiële sanctiecontrole of zaken rond staatsveiligheid en openbare orde - formeel of feitelijk overgaan of worden verplicht tot

een disproportionele inbreuk op privéleven, monitoring van bewaring en controle van privé gegevens van individuele burgers/ondernemingen, schending van de onschuldpresumptie, inbreuk op het eigendomsrecht of inbreuk op andere grondrechten.

2. De stichting heeft ook tot doel het verrichten van alle verdere handelingen, die met het hiervoor genoemde doel in de ruimste zin verband houden of daarvoor bevorderlijk kunnen zijn.
3. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:
 - a. het verschaffen van informatie aan publiek, media en politieke en toezichthoudende actoren over het, ter voorkoming van onnodige schade bij burgers en bedrijven, grote belang van ex-ante toetsing aan grondrechten zoals (maar niet beperkt tot): het recht op een privé-leven, vrijheid van ondernemen, onschuldpresumptie, het recht op bezit, het recht op onderwijs, zorg en een eerlijk proces;
 - b. het verschaffen van expert informatie aan publiek, media en politieke en toezichthoudende actoren over de inhoud en werking van financiële regelgeving en data protectie-regels op nationaal, Europees en internationaal niveau en in het bijzonder hoe hierin de grondrechten in het gedrang kunnen komen;
 - c. het door publiciteit, bewustwordings-acties en het voeren van juridische processen borgen van een gedegen ex-ante toets op proportionaliteit en gepastheid van inbreuken op deze grondrechten, opdat de bij die situatie relevante institutionele en wettelijke kaders en bescherming van grondrechten voldoende adequaat wordt vormgegeven; en
 - d. het in het bijzonder pro-actief monitoren van de voldoende ex-ante grondrechtelijk toetsing bij nationale, Europese en internationale regelgeving nu steeds vaker te zien is dat de overheid zelf bij het opstellen van regelgeving geen passende toets op de (weging van) grondrechten meer uitvoert en de burger/bedrijven daarmee per definitie genoodzaakt worden om met processen achteraf de voorzienbare inconsistenties en grondrechtinbreuken te doen corrigeren.

Zie verder onze statuten en het jaarverslag 2023 op de website onder het kopje: 'Over ons'.

datum
20 januari 2025

inlichtingen

uw kenmerk

ons nummer

onderwerp
Uw brief van 29 december 2024

Geachte heer

Bij brief van 29 december 2024 informeert u mij over een schriftelijk verzoek tot handhaving dat u heeft gericht aan de arbeidsinspectie. Afschrift van die brief heeft u bijgevoegd. De inhoud daarvan heb ik voor kennisgeving aangenomen.

Ik waardeer uw intentie op te komen voor mensenrechten op het financiële vlak. Uw zorgen over de rol en onafhankelijke positie van de Raad van State deel ik niet. Die berusten op een misverstand. Ik licht dat kort toe.

De onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Afdeling advisering zijn een groot goed en gewaarborgd in de Wet op de Raad van State (artikel 27e), in de Gedragsregels voor staatsraden (regel 4) en in de Regeling van werkzaamheden van de Afdeling advisering (artikel 4, vijfde lid). Daarin is samengevat vastgelegd dat de vice-president, de leden, de staatsraden en de staatsraden in buitengewone dienst niet deelnemen aan de discussie en de beraadslaging over een advies indien hij of zij specifiek en persoonlijk betrokken is of is geweest bij het onderwerp dat bij de advisering voorligt of nauw verband houdt met een huidige of recent beëindigde nevenfunctie of -activiteit. Voorts is geregeld dat indien sprake is van verschoning dit altijd wordt vastgelegd in de notulen en vermeld in het advies. Daarmee is ook transparantie verzekerd.

Tot slot kan ik u meedelen dat de regelgeving over integriteit bij de Raad van State volledig op orde is.

Met vriendelijke groet,
de vice-president

mr. Th.C. de Graaf

c.c. Nederlandse Arbeidsinspectie

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: Secretariaat Advisering [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 9 september 2022 11:28

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Kennismaking en introductie TMNL

Tijd: maandag 17 oktober 2022 15:00-16:00 (UTC +01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Fysiek / Raad van State, Kneuterdijk 22, Den Haag - Kamer Kn C 199

Hierbij doe ik u het vergaderverzoek toekomen t.b.v. de kennismaking.
U bent aangemeld bij onze beveiliging.

Aanwezig namens TMNL

[REDACTED] Chief Executive Officer
[REDACTED], Chief Risk Officer
[REDACTED] Managing Director Detecting Financial Crime ABN AMRO

Aanwezig namens RvS

[REDACTED] staatsraad
[REDACTED] staatsraad
[REDACTED] Sectorhoofd
[REDACTED] wetgevingsadviseur

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

[REDACTED]

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: Secretariaat Advisering [REDACTED]

Verzonden: woensdag 30 november 2022 17:14

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Overleg over het uitgebrachte advies bij de wet Plan van aanpak witwassen RvS - TK [REDACTED]

Tijd: donderdag 26 januari 2023 14:00-15:00 (UTC +01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Tweede Kamer

Afgestemd met [REDACTED]

Nadere informatie volgt!

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

07-12-2022

Van: Secretariaat Advisering

Verzonden: Wednesday, November 30, 2022 5:16:39 PM

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Overleg over het uitgebrachte advies bij de wet Plan van aanpak witwassen RvS - TK [REDACTED]

Wanneer: maandag 30 januari 2023 16:00-17:00.

Waar: Tweede Kamer

Afgestemd met [REDACTED]

Nadere informatie volgt!

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

30-11-2022

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 30 november 2022 18:46

Aan: Secretariaat Advisering [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Re: Overleg over het uitgebrachte advies bij de wet Plan van aanpak witwassen RvS - TK [REDACTED]

Dank.

Gebruikelijk is dat ook de voorzitter van de betrokken sectie wordt uitgenodigd bij de briefing te zijn. Graag de sectievoorzitter attenderen.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 30 november 2022 19:53

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Fwd: Overleg over het uitgebrachte advies bij de wet Plan van aanpak witwassen RvS - TK [REDACTED]

Ha [REDACTED] was je hiervan op de hoogte?

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: donderdag 1 december 2022 08:30

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: FW: Overleg over het uitgebrachte advies bij de wet Plan van aanpak witwassen RvS - TK [REDACTED]

Hoi [REDACTED]

Wist jij hiervan? Heb je wat meer info voor [REDACTED] en mijzelf?

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 1 december 2022 08:57
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Overleg over het uitgebrachte advies bij de wet Plan van aanpak
witwassen RvS - TK [REDACTED]

Ha [REDACTED],

De Tweede Kamer heeft een 'witwas'-dag georganiseerd, waarin zij een ronde tafelbespreking houden met een aantal deskundigen. In verband daarmee wordt ook een technische briefing gehouden, waarin het advies van de Afdeling nog eens kan worden toegelicht.

De griffier van de vaste kamercommissie heeft mij een aantal weken geleden hierover gebeld, ik heb dat met de VP overlegd; de zaak is destijds door [REDACTED] en [REDACTED] gedaan als rapporteur en [REDACTED] als adviseur. In verband met het vertrek van [REDACTED] blijft nu alleen [REDACTED] als rapporteur over en wil de VP graag de sectievoorzitter hierbij betrekken.

Geeft dit wat context?

Groet,
[REDACTED]

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: woensdag 7 december 2022 09:53
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]

Onderwerp: Mededelingen uit het Voorzittersoverleg van dinsdag 6 DECEMBER 2022
Bijlagen: Mededelingen uit het Voorzittersoverleg van dinsdag 6 DECEMBER 2022.pdf

Aan de staatsraden en medewerkers van Advisering

Namens [Redacted] ontvangt u hierbij ter informatie de mededelingen uit het Voorzittersoverleg van dinsdag 6 december 2022).

*) deze VZO-mededelingen vallen onder agendapunt 2 "Mededelingen" (vergadering Afdeling advisering)

bylage

Mededelingen uit het Voorzittersoverleg van dinsdag 6 december 2022.

Gesprekspartners: [redacted] I

Afwezig: geen.

Uit het VZO zijn de volgende zaken te melden:

- [redacted]
- [redacted]
- Maandag 30 januari zal een briefing plaatsvinden aan de vaste Tweede Kamercommissie Financiën over het advies inzake het wetsvoorstel witwassen; aan die briefing zullen van de kant van de Afdeling deelnemen: [redacted]
- [redacted]

Melding vanuit de directie

Er zijn geen meldingen vanuit de directie.

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 16 januari 2023 12:05
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Rondetafel-bijeenkomst TK Witwasaanpak 2

Beste [REDACTED]

Op basis van je reactie en [REDACTED] nuttige aanvullingen heb ik de notitie wat uitgebreid, zonder ons advies helemaal te herhalen ;).

Via deze link vind je meer informatie over de bestaande 'zwarte lijst' voor banken en andere financiële instellingen, goedgekeurd door de AP.

https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/protocol_incidenten-waarschuwingsysteem_financiele_instellingen_pifi_2021.pdf

Hartelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 12:04
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Rondetafel-bijeenkomst TK Witwasaanpak

Beste [REDACTED]

Ik begreep zojuist dat de technische briefing in de Tweede Kamer over ons witwasadvies is vervroegd naar donderdag 26 januari in de vaste Kamercommissie voor Financiën.

Rond de Kerst hadden [REDACTED] (destijds rapporteur [REDACTED]) en ik een eerste gedachtewisseling die heeft geleid tot de bijgevoegde concept notitie. Graag hoor ik of hier nog opmerkingen bij zijn.

Overigens is het niet een 'ronde tafel' met andere organisaties maar alleen met ons.

Dit is de link naar de vergadering in de agenda van de Tweede Kamer:

https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2022A09765

Hartelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:41
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Rondetafel-bijeenkomst TK Witwasaanpak

Misschien is het een idee als ook het wetsvoorstel, de toelichting en de overige relevante stukken worden verspreid.

Een hartelijke groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 16:56
Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: bijeenkomst TK Witwasaanpak

Beste mensen,

In vervolg op [REDACTED] verzoek, treffen jullie in de bijlagen bij dit bericht de volgende stukken:

- Wetsvoorstel 'Plan van aanpak witwassen' (versie die nu bij de TK ligt)
- Memorie van toelichting
- Nader Rapport bij ons Advies
- Notitie (concept) zoals vanmorgen rondgestuurd

Dit is al aardig wat leesvoer, uiteraard kan er op verzoek meer verspreid worden.

Hartelijke groet,

[REDACTED]

Bijeenkomst Tweede Kamer over Witwasaanpak

Aan: [REDACTED]

Van: [REDACTED]

13 januari 2022

De Tweede Kamer organiseert op 26 januari 2023 een bijeenkomst over de aanpak van witwassen en de financiering van terrorisme.¹ De Afdeling advisering heeft ingestemd met een verzoek om een toelichting te geven op haar advies bij het wetsvoorstel 'Wet plan van aanpak witwassen en financieren terrorisme'. Deze notitie geeft hiertoe een samenvatting van het wetsvoorstel, ons advies en de reactie van de regering. Tot slot wordt ingegaan op de Europese context.

Inhoud wetsvoorstel

De minister van Financiën heeft het wetsvoorstel in oktober 2022 voor behandeling bij de Tweede Kamer ingediend.² Het wijzigt de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (hierna: Wwft) en bevat de volgende maatregelen:

- Een wettelijke grondslag voor het gezamenlijk monitoren van transacties door banken;
- Gegevensdeling tussen instellingen van dezelfde categorie in het kader van het onderzoek van cliënten met een hoger risicoprofiel;
- Verduidelijking van het gebruik van bijzondere categorieën persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard in het kader van verplichtingen op grond van de Wwft;
- Een verbod voor beroeps- of bedrijfsmatige handelaren in goederen om transacties vanaf € 3.000 in contanten te verrichten.

Oorspronkelijk bevatte het voorstel een verbod op doorstroomvennootschappen en bepalingen over trustdienstverlening. Deze zijn in een apart wetsvoorstel aan de Tweede Kamer voorgelegd en blijven hier buiten beschouwing.

Advies Afdeling advisering³

De Afdeling stelde het kritische advies (C-dictum) vast op 13 januari 2021. Na inwerkingtreding van de Wet open overheid is het advies in juni 2022 openbaar gemaakt. Rapporteurs waren destijds staatsraden [REDACTED]

¹ Zie deze link naar de agenda van de Tweede Kamer:
https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2022A09765

² *Kamerstukken II 2021/22*, 36228, nr. 2. Het wetsvoorstel vloeit voort uit een plan van aanpak van de regering uit 2019, zie: *Kamerstukken II 2018/19*, 31477, nr. 41.

³ Het gehele advies is hier te raadplegen: Wet plan van aanpak witwassen. - Raad van State

De Wwft bevat twee hoofdverplichtingen:

- het uitvoeren van cliëntenonderzoek, en
- het melden van ongebruikelijke transacties.

Deze twee hoofdverplichtingen sluiten aan bij de centrale thema's van het advies van de Afdeling. In de publieke en politieke discussie gaat overigens vooral de aandacht uit naar het thema van de gezamenlijke monitoring van banktransacties (zie thema 2).

➤ Thema 1: Gegevensdeling bij cliëntonderzoek

Wetsvoorstel

Het wetsvoorstel verplicht instellingen die vallen onder de Wwft⁴ om, indien een zakelijke relatie of transactie een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich meebrengt, te onderzoeken of de cliënt een andere instelling uit dezelfde categorie om dienstverlening heeft verzocht, bij deze instelling dienstverlening heeft afgenomen of op dit moment afneemt.⁵ Als hier sprake van is, dient de instelling navraag te doen bij de andere instelling naar gebleken risico's. Als de andere instelling dergelijke risico's heeft geconstateerd, moet hij de relevante gegevens onverwijld verstrekken.

Met deze gegevensdeling wil de regering 'shopgedrag' voorkomen, omdat dit zorgt voor onnodige werklust voor de instellingen. De regering acht het effectiever als instellingen bij andere instellingen navraag kunnen doen als zij een verhoogd risico inschatten. Deze bepaling betekent dat meer persoonsgegevens tussen instellingen worden uitgewisseld. Vanuit efficiëntie-oogpunt zal deze wetsbepaling waarschijnlijk leiden tot de instelling van een centraal register ('zwarte lijst') waar instellingen kunnen controleren of een bepaalde cliënt een verhoogd risico heeft en reeds elders om dienstverlening heeft verzocht of is afgewezen.⁶ De verplichting vormt geen grondslag voor een algemene database met informatie over cliënten waaruit elke instelling vrijelijk gegevens kan opvragen.

Advies en reactie regering

De Afdeling heeft vragen gesteld over de omvang van het probleem dat deze gegevensdeling noodzakelijk zou maken. Dus: hoeveel cliënten 'shoppen' en in welke mate leidt dit daadwerkelijk tot een grotere werklust voor instellingen? Ook uit de aangepaste memorie van toelichting en het nader rapport wordt niet duidelijk wat precies de aard en omvang van de problematiek is. In het nader rapport meldt de regering dat voor gevallen van *fraude* op dit moment een zwarte lijst bestaat. Dit

⁴ Instellingen die onder de Wwft vallen zijn de zogeheten 'poortwachters' die toegang kunnen geven tot het financiële stelsel, zoals: banken, beleggingsinstellingen, verzekeraars, notarissen, accountants, advocaten, etc.

⁵ Artikel 3b.

⁶ Memorie van toelichting, paragraaf 2.2.1.5.

wetsvoorstel geeft de grondslag om een zwarte lijst in te richten bij *aantoonbare risico's* op witwassen of het financieren van terrorisme.⁷

De Afdeling uitte zorgen over de algemene formulering van uit te wisselen gegevens, en dat deze maatregel in de praktijk kan leiden tot stigmatisering en uitsluiting. In het geval iemand geen bankrekening kan openen, belemmert hem dit in grote mate om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer (werken, wonen, ondernemen). Overigens wijst de regering in de MvT op de zorgplicht van banken die zo is vormgegeven door wetgeving en jurisprudentie dat een bank pas mag opzeggen/weigeren wanneer blijkt dat er serieuze verdenkingen bestaan van witwaspraktijken.

In reactie hierop is in het wetsvoorstel nader gespecificeerd welke gegevens bij de uitvraag resp. het antwoord moeten worden uitgewisseld (o.a. naam, adres, rechtsvorm, kvk-nr.). Zie artikel 3b, derde en vierde lid. Deze nadere specificatie van uit te wisselen gegevens is positief, en conform advies. Vraag blijft hoe dit in de praktijk met zwarte lijsten gaat uitpakken (risico op uitsluiting / discriminatie).

Het wetsvoorstel zoals voorgelegd aan de Afdeling bevatte verder een delegatiebepaling waarbij kon worden bepaald dat ook gegevens mogen worden uitgewisseld tussen instellingen van *verschillende* categorieën. De Afdeling zag hierin een risico van doorbreking van de wettelijke geheimhoudingsplicht voor advocaten en notarissen. In het wetsvoorstel dat thans voorligt in de Kamer is dit gerepareerd.

➤ Thema 2: Gezamenlijke transactiemonitoring banken

Wetsvoorstel

Banken monitoren op dit moment alleen de eigen transacties. Deze individuele monitoring per bank biedt kwaadwillenden de kans om geld doelbewust over verschillende banken te laten verlopen. Als banken gezamenlijk monitoren, zo is de gedachte, kunnen zij beter ongebruikelijke patronen in beeld brengen. Indien de transactiegegevens in samenhang worden geanalyseerd en mogelijk ongebruikelijke patronen zijn vastgesteld, worden de betrokken banken daarop geattendeerd. Zij ontvangen daartoe 'alerts' van de instantie die de centrale monitoring uitvoert. De betrokken banken analyseren vervolgens deze alerts en combineren deze met andere informatie die zij tot hun beschikking hebben. Het is vervolgens aan de bank om te besluiten of een melding van een ongebruikelijke transactie moet worden gedaan aan de FIU-Nederland, het centrale meldpunt van de overheid voor ongebruikelijke transacties. Vanuit dit meldpunt wordt nader bekeken of er reden is tot doorgeleiding van de melding naar handhavings- en opsporingsinstanties.

Om mogelijk te maken dat banken hun transacties samen monitoren, regelt het wetsvoorstel twee zaken. In de eerste plaats creëert het een wettelijke grondslag voor

⁷ Zo bestaat er al het Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen, dat in 2021 (opnieuw) is goedgekeurd door de AP.

de oprichting van een gezamenlijke voorziening waarbinnen de transacties kunnen worden gemonitord.⁸ In de tweede plaats wordt de wet gewijzigd, zodat het mogelijk wordt om de controle van transacties uit te besteden.⁹ Op grond van de huidige Wwft is deze uitbesteding namelijk niet mogelijk. Ook na uitbesteding blijft de instelling als 'poortwachter' verantwoordelijk voor nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit de wet.

Hoofdpunten advies Afdeling advisering

De Afdeling advisering was zeer kritisch op dit onderdeel van het wetsvoorstel vanwege de grote inbreuk op de privacy en op het recht op bescherming van vertrouwelijke bedrijfsgegevens en persoonsgegevens. Het advies was dan ook om dit onderdeel te schrappen.

De Afdeling noemde in haar advies diverse kritiekpunten:

- Twijfel over de *noodzaak* van gegevensdeling. Deze afweging of gegevensdeling noodzakelijk is maakt de regering niet zelf maar zij laat die over aan de banken, omdat zij hun cliëntenbestand het beste kennen.
- Of de maatregel *proportioneel* is wordt volgens de Afdeling niet toegelicht, anders dan dat deze beperkt is tot Nederlandse banken. De Afdeling merkte op dat sprake is van 'ongedifferentieerde verzameling en verwerking' van cliëntgegevens niet proportioneel is (onder verwijzing naar de uitspraak van het HvJ van de EU inzake de Daretentierichtlijn).
- De Afdeling vond ook dat banken eerst de huidige mogelijkheden moesten benutten (en hun verplichtingen in dit kader moesten nakomen: "*er is ruimte voor verbetering in de monitoring en melding van ongebruikelijke transacties*"), voordat additionele instrumenten worden ingevoerd.
- Verder stelde de Afdeling vragen bij de *effectiviteit* omdat het betrekkelijk eenvoudig is om de gezamenlijke voorziening te omzeilen door transacties te laten verlopen via niet-deelnemende banken of via het buitenland.
- Deze twijfels over noodzaak en proportionaliteit waren vooral van belang vanwege de 'vergaande' inbreuk op de privacy en vertrouwelijkheid van persoons- en bedrijfsinformatie van cliënten. De Afdeling adviseerde daarom de voorgestelde grondslag voor gezamenlijke monitoring van banktransacties te schrappen.

Onverminderd dit advies maakte de Afdeling nog een aantal opmerkingen, indien de regering zou vasthouden aan het voorstel:

- *Geautomatiseerde besluitvorming*. De Afdeling wijst erop dat de hoeveelheid informatie die in de gezamenlijke transactiemonitoring wordt verwerkt, dusdanig groot is, dat de monitoring in de praktijk alleen geautomatiseerd mogelijk zal zijn. De hierop gebaseerde besluitvorming kan voor cliënten verstrekende gevolgen hebben. Als zij op basis van een 'alert' uiteindelijk geen toegang tot het reguliere bankwezen

⁸ Artikel 34b (nieuw ingevoegd).

⁹ Artikel 10 (gewijzigd).

- hebben (of op een zwarte lijst komen), kunnen zij feitelijk niet deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.
- Het wetsvoorstel bevat echter weinig waarborgen voor betekenisvolle menselijke tussenkomst en ter voorkoming van uitsluiting en discriminatie. In het bijzonder bij geautomatiseerde besluitvorming is het noodzakelijk dat in het wetsvoorstel zelf waarborgen worden opgenomen ter bescherming van de rechten en vrijheden van cliënten.
 - De Afdeling adviseerde in het wetsvoorstel de nodige waarborgen op te nemen met betrekking tot de gegevensverwerking, de geautomatiseerde besluitvorming en de rechtsbescherming.
 - *Verdeling verantwoordelijkheden.* De deelnemende banken blijven verantwoordelijk om te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen onder de Wwft en blijven verwerkingsverantwoordelijke zoals bedoeld in de AVG. De vraag is hoe dit in de praktijk zal uitwerken: hoe zijn verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid geregeld tussen TMNL en de afzonderlijke banken?
 - In het verlengde hiervan vroeg de Afdeling in te gaan op de wijze waarop effectief toezicht kan worden gehouden. TMNL is als zodanig geen financiële instelling. DNB kan alleen via de deelnemende banken toezicht houden en eventueel corrigerend optreden.
 - De vraag is, meer fundamenteel, hoever de verantwoordelijkheid gaat van private instellingen ten opzichte van die van de overheid. Deze vraag wordt pregnanter indien (vrijwel) alle banken in één gezamenlijke voorziening hun transacties laten monitoren.
 - Tot slot was er een opmerking over cybersecurity. De Afdeling constateert dat de informatiebeveiliging in de financiële sector de nodige kwetsbaarheden kent, blijktens rapporten van DNB. Bovendien is beveiliging nooit 100% te garanderen. Dit vormt niet alleen een risico vanuit de AVG gezien maar ook voor de integriteit van het financiële systeem en het vertrouwen van burgers in het bankwezen.
 - De Afdeling adviseert in de toelichting diepgaand in te gaan op de waarborgen ten aanzien van de cybersecurity en op de wijze waarop het toezicht hierop wordt georganiseerd.

De regering onderkent dat de grootschalige gegevensdeling en uitbesteding die gepaard gaan met de gezamenlijke monitoring 'bijzonder gevoelig' zijn, maar houdt vast aan het voorstel. De regering reageerde dat de inbreuk op privacy er ook nu al is omdat gegevens reeds verwerkt worden door monitoring door individuele banken en dat het voorstel enkel beoogt het mogelijk te maken om gezamenlijk transacties te monitoren.

Reactie regering op ons advies

De minister volgt niet ons advies de monitoring te schrappen. Dat is op zich niet onverwacht: er is al enige jaren een voorziening in voorbereiding en deels in werking (TMNL), opgezet door de grootbanken; de kans dat die zou worden teruggedraaid was klein. Wel heeft de regering het wetsvoorstel vrij grondig aangepast in reactie op ons advies.

De wettelijke grondslag van het nieuw ingevoegde artikel 34b van de Wwft geeft in lid 3 een afbakening welke *soort* gegevens gedeeld mogen worden, waarbij vier categorieën in de wet genoemd worden: de identiteit van de cliënt, transactie-informatie, productinformatie en risico-indicatoren vastgesteld door de bank. Vaststelling gegevens geschiedt vervolgens bij amvb.

Daarnaast is ook de *omvang* van de te verzamelen gegevens ingeperkt (lid 4). Transacties tot 100 euro tussen particulieren onderling worden niet in de gemeenschappelijke voorziening opgenomen. Van zakelijke transacties tot 100 euro met een particuliere tegenrekening worden alleen de Bic, de Iban en de landcode verwerkt. Inmiddels zijn er amendementen ingediend om deze grens te verhogen.¹⁰

Verder zijn waarborgen opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens (lid 6), waaronder de verplichting om persoonsgegevens te vervangen door een pseudoniem ('pseudonimiseren') en om deze te versleutelen. In de gemeenschappelijke voorziening van TMNL weet men dus niet om wie het gaat, zo is de bedoeling.

Lid 6 biedt verder nog een aantal waarborgen:

- geen geautomatiseerde besluitvorming
- geen algoritmes waarvan de uitkomsten niet navolgbaar en controleerbaar zijn
- adequate systeembeveiliging
- alleen toegang met autorisatie
- doelbinding
- logging (vastleggen wie wanneer welke handeling heeft verricht in systeem)

Europese context

De Europese Commissie (EC) heeft op 20 juli 2021 een pakket wetgevingsvoorstellen gepresenteerd om de EU-regels ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering te versterken. Het doel van dit pakket is de opsporing van verdachte transacties en activiteiten te verbeteren en voorkomen dat criminelen het financiële stelsel gebruiken om illegale opbrengsten wit te wassen of terroristische activiteiten te financieren.¹¹

Meest interessant in relatie tot het wetsvoorstel is de voorgestelde AML/CFT verordening.¹² Hierin worden onder meer de eisen uiteengezet voor het cliëntenonderzoek, de uitbesteding van AML/CFT taken, de bedrijfsbrede risicobeoordeling, de compliance-functie en het aan de FIU melden van ongebruikelijke transacties. De verordening zal in de toekomst dus de primaire wetgevingsbron worden

¹⁰ Amendementen van het lid Alkaya (SP) om alle transacties van particulieren tot 3.000 euro uit te sluiten van de gezamenlijke monitoring. *Kamerstukken II 2022/23*, 36228, nr. 6, van 14 november 2022 en nr. 8, van 15 december 2022.

¹¹ Zie 'Samenvatting voorstel Europese Commissie'

https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e210022_voorstel_voor_een

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52021PC0420>

voor instellingen die onder AML/CFT toezicht vallen en als de verordening in werking treedt, zal dat betekenen dat veel bepalingen uit de Wwft komen te vervallen.

De verordening verduidelijkt onder welke voorwaarden taken kunnen worden uitbesteed aan andere entiteiten of dienstverleners (art. 40). Er wordt duidelijker ruimte gegeven om bepaalde delen van het cliëntonderzoek uit te besteden. Het is niet zeker of dit voldoende ruimte biedt voor onderhavig voorstel voor informatie-uitwisseling bij gezamenlijke monitoring van banktransacties dat immers wordt uitbesteed aan een 'externe dienstverlener'. Of het mogelijk is zal ook afhangen van de richtsnoeren die AMLO zal opstellen omtrent i) uitvoering door derden en uitbesteding en ii) de indicatoren voor ongebruikelijke of verdachte activiteiten of gedragingen. Ik zie dus vooralsnog geen tegenstrijdigheid, en afhankelijk van de richtsnoeren, wellicht zelfs extra mogelijkheden voor initiatieven zoals TMNL onder de nieuwe Uniewetgeving.

Ook wordt in het voorstel van de verordening ingegaan op de verwerking van persoonsgegevens. Gesteld wordt dat verwerking noodzakelijk is gelet op het zwaarwegend algemeen belang van bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. In de verordening worden voornamelijk extra waarborgen opgenomen voor bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard (hoofdstuk VI).

Redactionele opmerking

Ons advies bevatte de volgende redactionele opmerking:

In de toelichting op artikel 10 Wwft expliciteren dat het gaat om omzetting van artikel 25 van Richtlijn (EU) 2015/849 en toelichten hoe wordt voldaan aan de uitbestedingseisen in artikel 25 tot en met 28 van deze richtlijn.

Deze opmerking wordt niet overgenomen omdat het departement terecht stelt dat artikel 25 (en ook de opvolgende artikelen) zijn geïmplementeerd in artikel 5 Wwft.¹³ De artikelen 25-28 uit de vierde anti-witwasrichtlijn gaat namelijk over 'derden', kortgezegd zijn dat andere meldingsplichtige entiteiten. Artikel 10 Wwft gaat over uitbesteding- of agentuurverhoudingen met een bedrijf die niet zelf een meldingsplichtige entiteiten is en dus niet rechtstreeks is gehouden aan de verplichtingen van de Wwft.

¹³ Kamerstukken II 2017/18, 34808, nr. 3.

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 12:59
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]
Onderwerp: Technische Briefing Tweede Kamer Witwasaanpak
Bijlagen: Wetsvoorstel-pva witwassen.pdf; MvT-pva witwassen.pdf; NR RvS pva witwassen.pdf; Bijeenkomst TK Witwasaanpak.docx

Beste [Redacted]

Donderdag 26 januari vindt om 14 uur de technische briefing in de Tweede Kamer plaats over ons witwasadvies, in de vaste Kamercommissie Financiën. Oorspronkelijk was deze briefing een week later geagendeerd, maar dat moment is dus vervroegd.

- In de bijlagen bij dit bericht de volgende stukken, die ook in iBabs zijn geplaatst:
- Wetsvoorstel 'Plan van aanpak witwassen' (versie die nu bij de TK ligt)
 - Memorie van toelichting
 - Nader Rapport bij ons Advies

Verder heb ik in overleg met [Redacted] een notitie opgesteld ter voorbereiding, die ik ook in iBabs laat zetten.

[Redacted] zal een vooroverleg laten inplannen.

Hartelijke groet, en voor straks een goed weekend,

[Redacted]

N.B. Dit is de link naar de vergadering in de agenda van de Tweede Kamer:
https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2022A09765

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 23 januari 2023 15:28
Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]
Onderwerp: Technische briefing witwassen

Dag [REDACTED]

Aankomende donderdag hebben jullie een technische briefing over het advies bij het wetsvoorstel Plan van Aanpak Witwassen. Die is, voor zover ik kan zien, openbaar (want er is geen 'slotje' bij de aankondiging geplaatst). Bovendien werd er zojuist ook over gebeld door de NOS. Zij volgen dit dossier al vanaf het begin. Ik denk dat zij ook de briefing zullen volgen.

Verder hebben jullie ongetwijfeld al gezien dat er aansluitend aan de briefing ook een rondetafelgesprek over het wetsvoorstel is gepland. Op het punt van de proportionaliteit en effectiviteit, die ook een grote rol in ons advies speelden, worden in het rondetafelgesprek de volgende gesprekspartners verwacht:

- [REDACTED] Nederlandse Vereniging van Banken (NVB)
- [REDACTED] Autoriteit Persoonsgegevens (AP)
- [REDACTED] Transparency International (TI-NL) (via videoverbinding)

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 10:19
Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Technische briefing witwassen

Goedemorgen,

Wellicht al gespot, maar er verscheen vanochtend en gisteren op NOS (Privacywaakhond blijft kritisch over nieuwe antiwitwaswet (nos.nl)) berichten over de 'inzet' van de AP vandaag in de Rondetafelbijeenkomst over het wetsvoorstel aanpak witwassen.

Zie bijgaand ter informatie de *position paper* van de AP.

Groet,
[REDACTED]

Autoriteit Persoonsgegevens stuurt aan op blokkade nieuwe witwaswet

Privacywaakhond AP heeft grote zorgen over de invoering van een nieuwe wet die witwassen en terrorismefinanciering verder tegen moet gaan. De toezichthouder haalt fel uit naar het wetsvoorstel van het ministerie van Financiën en stuurt aan op blokkade van de plannen.

Het gebeurt niet vaak dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zulke stevige bewoordingen gebruikt. De toezichthouder spreekt in een brief van 'ongekende massasurveillance'.

Grootste pijnpunt is de gegevensuitwisseling tussen financiële instellingen. Banken staan onder steeds grotere druk van toezichthouders om witwassers en terroristen op te sporen. De kosten daarvan lopen gigantisch op. Transactiecontrole kost banken naar schatting ruim €1,5 mrd op jaarbasis en zou door samen te werken effectiever en efficiënter moeten worden.

De uiterst kritische brief, die op dinsdagavond op de website van de Tweede Kamer gepubliceerd werd, is veel meer dan een aansporing naar de wetgever. De AP heeft de mogelijkheid om de door het ministerie voorgestelde gegevensverwerking stil te leggen. Dat komt neer op een blokkade van het wetsvoorstel.

Veel discussie

Over het wetsvoorstel Plan van aanpak witwassen is al maanden discussie. Banken, toezichthouders en opsporingsdiensten zijn voorstanders, maar de AP, de Raad van State, de advocatuur en de Rekenkamer hebben grote bezwaren. Hoewel het ministerie recent nog een serie aanpassingen doorvoerde in de opzet van de wet, gaan die volgens de AP niet ver genoeg.

De toezichthouder is van mening dat de wet de privacy van individuele burgers op grove wijze schendt. De AP vreest, met de Toeslagenaffaire fris in het geheugen, voor uitsluiting en risico's op discriminatie.

Uitsluiting is een veelgehoorde klacht van ondernemers. Voor bedrijven in sectoren zoals de metaal- en schroothandel, waarin veel met cash gewerkt wordt, is het inmiddels nagenoeg onmogelijk een bankrekening te openen. De vrees is de zogeheten categorale uitsluiting alleen maar toeneemt als banken gezamenlijk onderzoek gaan doen.

Preventief fouilleren

Transactiemonitoring kan op deze schaal niet aan private partijen overgelaten worden, stelt de toezichthouder. 'Slechts een klein percentage van het totale betalingsverkeer is direct of indirect gelieerd aan witwassen.' Het 'preventief fouilleren van elke betaling' noemt ze een veel te zwaar middel in de strijd tegen witwassen.

Komende donderdag bespreekt de vaste Kamercommissie Financiën de bezwaren van de AP tijdens een rondetafelgesprek. Daarbij zijn ook voorstanders van de wet, waaronder de Nederlandse Vereniging van Banken, het Openbaar Ministerie en de Financial Intelligence Unit aanwezig.

Lees het volledige artikel: <https://fd.nl/financiele-markten/1465719/autoriteit-persoonsgegevens-stuurt-aan-op-blokkade-nieuwe-witwaswet-kya3caBIT8Pk>

Van: [REDACTED]

Verzonden: donderdag 26 januari 2023 08:42

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Technische briefing witwassen

Goedemorgen collega's,

Ter info: vanochtend verschenen er nog twee artikelen over wetsvoorstel aanpak witwassen, in NRC en Volkskrant, zie hieronder.
Succes vandaag met de briefing aan de TK!

Met groet,

[REDACTED]

NRC Interview

Medy van der Laan: 'Dit wetsvoorstel over de aanpak witwassen maakt ons werk effectiever'

Voorzitter Nederlandse Vereniging van Banken Een aangepast wetsvoorstel van het ministerie van Financiën moet banken meer slagkracht geven om witwassen te voorkomen.

· Eva Smal

25 januari 2023 om 21:32

Niet vaak zal een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer al van tevoren zo op scherp staan als het gesprek dat donderdag gepland staat over de aanpak van witwassen. Op tafel daar ligt een aangepast wetsvoorstel van het ministerie van Financiën om banken meer slagkracht te geven in hun taak om witwassen te voorkomen. Zo wordt voorgesteld om een groep banken, waaronder ING, Rabobank en ABN Amro, verzameld in Transactie Monitoring Nederland (TMNL) toestemming te geven gegevens over mogelijke criminele transacties naast elkaar te leggen, om zo criminele netwerken beter in kaart te brengen. Daarnaast wordt het banken verplicht om bij nieuwe klanten na te gaan of een andere bank de klant niet al als 'niet helemaal in de haak' heeft bestempeld, en om die reden heeft geweigerd.

De Raad van State (RvS) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) waren op de eerste versie van het wetsvoorstel al zeer kritisch. De mogelijkheid om gegevens van banken naast elkaar te leggen werd door de AP zelfs als een „ongekende massasurveillance door banken“ gekenschetst. Ondanks dat het aangepaste voorstel verbeteringen bevat, is de AP nog steeds „bijzonder kritisch“, schrijft de autoriteit zelf in een voorafgaand [aan de rondetafel gepubliceerd document](#). Er is ondanks de aanpassing nog altijd gevaar van uitsluiting en discriminatie, schrijft de privacyautoriteit.

Aan tafel donderdag zitten ook voorstanders van de nieuwe wetgeving, zoals de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). NRC sprak met voorzitter Medy van der Laan.

Kunnen jullie je vinden in de kritiek van de Raad van State en AP?

„De eerste kritieken van de RvS en de AP hebben goed geholpen, want er zijn verbeteringen aangebracht. Er zijn in het nieuwe wetsvoorstel goede waarborgen ingebouwd om de privacy te beschermen. Algoritmes waarmee transacties en klanten als ongebruikelijk worden aangemerkt, moeten transparant zijn voor de toezichthouder. Bij het uitwisselen van gegevens van oude klanten mag dat alleen gaan over klanten die in een hoogrisicocategorie vallen en waarbij een bank ook daadwerkelijk de bankrekening beperkt heeft. Er is een ethische commissie aangesteld bij TMNL om dilemma's aan voor te leggen.

„De AP lijkt in hun reactie nu niet in te gaan op de aanpassingen, zoals de waarborgen voor de privacy. Dat vinden wij jammer. De AP, net als eerder de Raad van State, lijkt een meer principiële punt te willen maken van dit wetsvoorstel. Namelijk: wij vinden dat de opsporing van criminele netwerken überhaupt een publieke taak is, van politie en justitie. Dit hoort niet in handen te liggen van een private partij als een bank. En omdat het nu wél bij de private sector ligt, moet de data-uitwisseling worden beperkt.

„Wij kunnen ons die principiële vraag goed voorstellen. Want als dit werk in het publieke domein zou vallen, zou dit vele malen effectiever kunnen zijn. De politie mag veel meer, die kunnen de transactiegegevens naast politiedossiers leggen.

„Maar we willen dat debat niet vermengen met het huidige wetsvoorstel. Want als door dit principiële debat te voeren dit wetsvoorstel niet doorgaat, zouden we dat jammer vinden. Want dit wetsvoorstel maakt ons huidige werk veel zinvoller, effectiever en gericht.”

Is zo'n wetsvoorstel niet het ideale moment om zo'n principiële discussie te voeren?

„We willen dat risico niet lopen dat het wetsvoorstel daardoor wordt ingetrokken. Want als publieke instellingen de monitoringtaak van banken gaan uitvoeren, duurt het jaren voordat het zover is. Dat betekent ook extra kosten voor het publieke domein. Nu geven wij al veel geld uit aan de aanpak van witwassen: gezamenlijk als banken 1,4 miljard euro per jaar. Er werken 12.000 mensen bij ons. Dat is een op de vijf bankmedewerkers. En met dit wetsvoorstel kunnen wij dat geld en die mensen veel effectiever laten werken.”

„En ja, voor de lange termijn om het nóg effectiever te maken, zou dat in kaart brengen van criminele netwerken van ons zeker naar het publieke domein mogen. Maar niet nadat dit wetsvoorstel is ingevoerd. Hierin is voor de korte termijn het betere de vijand van het goede.”

Er hebben in het verleden mensen al een stempel 'crimineel' gekregen van banken waarbij dat onterecht bleek, maar waar die mensen moeilijk vanaf kwamen. Dus er zitten wel gevaren aan mensen een label geven.

„Wat we nu moeten doen als banken is transacties monitoren en klanten goed *screenen*. We kijken of we kunnen uitsluiten dat er sprake is van witwassen. Als we dat niet kunnen uitsluiten, moeten wij een melding doen bij de Financial Intelligence Unit, onderdeel van de nationale politie, én als bank zelf maatregelen nemen. Dat proberen we altijd zo zorgvuldig mogelijk te doen, maar in theorie kan er iemand per ongeluk in een verkeerd bakje terechtkomen.

„Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen, is een van de zaken die we gaan uitwerken hoe we dat precies gaan inrichten. Hoe klanten ook laagdrempelig kunnen aanklaarten dat ze niet in dat verkeerde bakje thuishoren. We zouden graag een centraal register hebben, om dat zorgvuldig met waarborgen op één plek te kunnen doen. En dus ook niet dat je bij de ene bank nog wel een negatief label hebt, en bij de andere niet.”

Ondertussen wordt een rekening steeds duurder bij een bank doordat alle kosten voor de verplichte witwascontroles worden doorberekend. Moet de bank daar niet tegen ageren bij de wetgever?

„Als klanten hier een punt van maken, leggen wij rustig uit dat de wetgever al jaren geleden democratisch heeft besloten om banken financiële poortwachter te maken. Nu realiseren wij ons dat als je die taak heel grondig uitvoert, dat dat heel veel geld kost. „Of dit in balans is? Dat moet de wetgever uiteindelijk bepalen met de toezichthouder. Wij krijgen immers als banken boetes, zoals bijvoorbeeld in 2017 en 2018 gebeurd is, als we niet aan de huidige anti-witwasregels voldoen. Dus ja, wij als banken willen nu die regels stevig uitvoeren.

„Maar let wel als je deze discussie wilt voeren als samenleving en Tweede Kamer: het is niet zo dat we als banken ooit kunnen stoppen met monitoring en klantonderzoeken. Dat kan niet, we hebben als banken die taak vanuit Europese regelgeving. Het is ook wereldwijd een hele normale taak voor banken. Klantonderzoek is een blijvertje. En dat betekent ook dat de kosten hiervoor gemaakt zullen blijven worden. Juist daarom willen we dat zo trefzeker mogelijk doen als dat kan, op basis van de data-uitwisseling die we door dit wetsvoorstel krijgen.“

Het gezamenlijk monitoren van transacties op witwassen geeft echt beter zicht op criminelen

De Volkskrant

26 jan 2023 02:05

Copyright 2023 DPG Media B.V. All Rights Reserved

de Volkskrant

Auteur: HEDY VAN DER LAAN

Rubriek: Opinie

Editie (gedrukte media): de Volkskrant

Lengte: 926 woorden

Subkop: Met de beoogde nieuwe wet 'Plan van aanpak witwassen' komt er beter zicht op criminele geldstromen. Ook leidt dit tot minder inbreuk op de privacy van de goedwillende klant.

Body

Bankendatabase

In het debat over gezamenlijke transactiemonitoring door banken, naar aanleiding van het wetsvoorstel Plan van aanpak witwassen, wordt vaak een tegenstelling opgeworpen tussen privacy en veiligheid. Privacy van goedbedoelende klanten zou ten koste gaan van maatregelen die criminelen pijn doen. Transactiemonitoring Nederland (TMNL) - in 2020 opgericht door een vijftal Nederlandse banken - heeft in de startfase de afgelopen jaren bewezen dat het gezamenlijk monitoren van transacties effectieve resultaten oplevert.

Er worden niet alleen signalen voor criminele netwerken gevonden die voor individuele banken onzichtbaar bleven, ook is de zoektocht gericht, waardoor er minder vaak vals alarm is. Uit een pilot om ondergronds bankieren te identificeren, bleek 94 procent van de signalen uit de gezamenlijke monitoring onderzoekswaardig. Door het wetsvoorstel krijgen we scherper zicht op criminele netwerken en hoeven we goedwillende klanten minder lastig te vallen met onnodige vragen.

Laat ik een voorbeeld geven: een marktkoopman bankiert bij twee banken. Hij stort zijn cashgeld altijd bij de dichtstbijzijnde automaat van bank nummer 1. Deze bank is bekend met cashstortingen, beoordeelt deze als gebruikelijk en genereert dus geen alerts op de stortingen. Deze bank checkte immers al eerder bij de klant waar het cashgeld vandaan komt en heeft een goede verklaring van de klant gekregen.

Op een dag is de vaste automaat buiten gebruik. De klant stort af bij zijn bank nummer 2, die alleen de girale inkomsten van de betalingen via de pinautomaat ontving, maar nu ineens cash ziet binnenkomen. De voor deze bank ongebruikelijke transacties zullen alerts genereren en de bank zal de marktkoopman vragen gaan stellen. Lastig en vervelend voor de klant, onnodige werklast voor de poortwachter.

Banken moeten op basis van de wet nu jaarlijks alle miljarden transacties monitoren op ongebruikelijke transacties met risico's op witwassen of terrorismefinanciering. Of het nu gaat om een overboeking van 1 eurocent of om een transactie van tientallen miljoenen euro's. Daar verandert het nieuwe voorstel niets aan. Voor TMNL echter geldt in het kader van dataminimalisatie een drempelwaarde van 100 euro voor transacties tussen particulieren.

Bankmedewerkers onderzoeken alle signalen van ongebruikelijke transacties. Bij 95 procent van die signalen blijkt het te gaan om vals alarm. De 5 procent van de signalen die mogelijk te maken hebben met witwassen of terrorismefinanciering, worden onderzocht en, als risico's niet kunnen worden uitgesloten, gemeld aan de Financial Intelligence Unit - Nederland. In 2021 waren dat er bijna 263 duizend. In dat jaar verklaarde FIU-NL na onderzoek uiteindelijk 47 duizend meldingen daadwerkelijk verdacht. Het grote aantal keren vals alarm en ruim 200 duizend ongebruikelijke transacties die uiteindelijk niet verdacht zijn, vormen iedere keer een - achteraf onnodige - inbreuk op de privacy van klanten.

Als je de impact voor goedwillende klanten die te maken krijgen met diepgaand klantonderzoek zou willen verminderen, dan moet de relevantie van signalen en daarmee van de meldingen aan FIU-NL omhoog. Gezamenlijke transactiemonitoring maakt dat mogelijk, doordat we beter zicht krijgen op de echte criminele transacties.

Banken hechten groot belang aan de privacy van hun klanten. Daarom gelden voor TMNL de hoogste privacy- en beveiligingsstandaarden. Transactiegegevens worden zowel nu als straks gepseudonimiseerd gedeeld waardoor TMNL nooit kan zien om welke persoon of bedrijf het gaat. Banken hebben ook geen toegang tot elkaars data. Daarnaast heeft de wetgever de adviezen van de *Raad van State* en de Autoriteit Persoonsgegevens ter harte genomen.

Tot slot: de uitgebreide netwerken van de georganiseerde criminaliteit verweven zich met de bovenwereld. Ze ondermijnen daarmee onze democratische instituties en hebben een verwoestend effect op onze samenleving. Banken zijn ervan overtuigd dat we door dit wetsvoorstel straks beter zicht krijgen op criminele geldstromen.

Laten we deze kans om het criminelen echt lastig te maken dus met beide handen grijpen.

MASSASURVEILLANCE EN DISCRIMINATIE

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft stevige kritiek op het kabinetsplan om witwassen aan te pakken. Volgens de privacytoezichthouder, die spreekt van een 'bancair sleepnet', is het Plan van aanpak witwassen niet noodzakelijk en in strijd met het evenredigheidsbeginsel (overheidshandelen mag de burger niet onnodig schaden). Dat heeft de AP deze week in een brief aan de Tweede Kamer geschreven. Het is niet de eerste keer dat de privacytoezichthouder, die de Kamer adviseert over de voorgenoemde wet, kritiek heeft geuit. In oktober waarschuwde de AP ook al dat het

Plan van aanpak witwassen 'de deur opent naar ongekeerde massasurveillance' door banken. De AP vreest ook voor zogenoemde function creep, waarbij een maatregel later ook kan worden gebruikt voor andere doeleinden.

Eerder uitte de *Raad van State* eveneens kritiek op de nieuwe wet. Het kabinet heeft vervolgens het wetsvoorstel herzien, maar volgens de AP staan de belangrijkste bezwaren van het eerdere advies nog overeind. 'Deze bezwaren en zorgen zijn ernstig van aard: de AP ziet een vorm van massasurveillance die kan leiden tot uitsluiting en waarbij risico's op discriminatie kunnen ontstaan.' En: 'De ingeslagen weg nu is bepalend voor de toekomst', waarschuwt de privacytoezichthouder.

Vandaag is er in de Tweede Kamer een rondetafelgesprek over het Plan van aanpak witwassen.

Bekijk de oorspronkelijke pagina: [pagina 28](#)

Van: Voorlichting Raad van State [REDACTED]

Verzonden: donderdag 26 januari 2023 16:38

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Technische briefing witwassen

Goedemiddag,

Ik hoop dat de briefing goed verlopen is.

Ik werd zojuist gebeld door het programma Radar die vernomen schijnt te hebben dat er nieuw advies (een voorlichting denk ik dan) aan de Afdeling advisering gevraagd wordt over het wetsvoorstel aanpak witwassen.

Dat was mij onbekend, maar wellicht is zo'n verzoek ter sprake gekomen tijdens de briefing vandaag? Kunnen jullie dit thuisbrengen, of is het jullie ook (nog) onbekend?

Laten jullie ons weten? Dan kunnen wij de betreffende journalist informeren of corrigeren.

Groet, [REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: donderdag 26 januari 2023 16:39

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: FW: Technische briefing witwassen

Ti.

Van: [REDACTED]

Verzonden: Thursday, January 26, 2023 4:55:27 PM

Aan: [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Technische briefing witwassen

Hoi [REDACTED]

De briefing verliep goed. Aan het begin was er een procedurele vraag van het Lid Van Dijk (PVV), ik vermoed dat het daarover gaat.
Dhr. Van Dijk vroeg: als sprake is van 'majeure wijzigingen' in een wetsvoorstel, is de Afdeling dan bereid nog een keer advies uit te brengen in de vorm van een voorlichting? Van onze kant is hierop gereageerd dat als de Kamer dat wil, dan kan dat in beginsel. De voorlichtingsvraag moet dan wel specifiek zijn. Dus niet: 'wat vindt u van de wetswijzigingen'.

Kortom: er is geen verzoek om voorlichting gedaan. Wel is het onderwerp even kort ter sprake gekomen.

Zie vanaf ongeveer minuut 3:

[Advies Raad van State Wetsvoorstel Plan van Aanpak Witwassen | Debat Gemist \(tweedekamer.nl\)](#)

Wellicht hebben de andere aanwezigen nog aanvullingen.

Groet,
[REDACTED]

Van: vice-president

Verzonden: donderdag 26 januari 2023 17:25

Aan: [REDACTED]
[REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Re: Technische briefing witwassen

Dank voor de info.

Verstandig om de betrokken journalist te laten weten dat de regering het gewijzigde wetsvoorstel niet opnieuw om advies heeft aangeboden en dat daarmee dus het reguliere adviestraject is afgesloten. De Tweede Kamer kan voorlichting vragen, maar dan moet het om specifieke vragen gaan op onderdelen die niet al behandeld zijn in ons eerdere advies. Dat is inderdaad, zoals [REDACTED] schreef, niet gevraagd, al hintte de PVV-woordvoerder hierop.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED] >

Verzonden: donderdag 26 januari 2023 17:30

Aan: [REDACTED]

[REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Technische briefing witwassen

Dag allen,

Dank voor de input. Ik heb de journalist inderdaad bijgepraat en gecorrigeerd.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 10:02

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Technische briefing witwassen

Dag collega's,

In de media veel aandacht voor de witwaswet (wat een fijn woord):

[Toezichthouder en banken botsen hard bij rondetafelgesprek over nieuwe antiwitwaswet - NRC](#)

[Felle verdeeldheid onder voor- en tegenstanders van nieuwe witwaswet \(fd.nl\)](#)

[Hard signaal privacywaakhond: witwaswet is onrechtmatig \(nos.nl\)](#)

[Tweede Kamer verkeert in dubio over 'bancaire sleepwet' | De Volkskrant](#)

[OM: nieuwe witwaswet helpt ons in strijd tegen zware criminaliteit \(trouw.nl\)](#)

[Tweede Kamer worstelt na uitleg experts nog steeds met nieuwe witwaswet | Politiek | NU.nl](#)

[Hoeveel mag een bank van ons weten om witwassen te bestrijden? Kamer twijfelt | Politiek | AD.nl](#)

[Privacywaakhond is tegen vastleggen transacties boven 100 euro | RTL Nieuws](#)

[Quote van Thom en Ronald in artikel nu.nl \(zie hieronder\).](#)

Tweede Kamer worstelt na uitleg experts nog steeds met nieuwe witwaswet

Ondanks uitleg van deskundigen en betrokkenen hebben verschillende politieke partijen nog steeds twijfels over de nieuwe wet tegen witwassen en terrorismefinanciering. Dat bleek donderdag tijdens een bijpraatsessie in de Tweede Kamer. De wet moet het mogelijk maken voor banken om gezamenlijk transacties van boven de 100 euro in de gaten te houden.

Het kabinet vindt dat er meer nodig is om witwassen en het financieren van terrorisme tegen te gaan. Maar sommige partijen vrezen dat het wetsvoorstel te ver gaat. Zo zijn

er zorgen over de mogelijkheid iemand volledig uit te sluiten van het financiële stelsel, waardoor diegene geen bankrekening meer kan openen.

"Ik merk toch dat er veel interpretatieverschillen zijn over de feiten", zei VVD'er Eelco Heinen donderdag nadat de Kamer uren naar experts had geluisterd. "En dat maakt het voor ons toch wel heel lastig om hier een oordeel over te vellen."

Eerder deze week maakte de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) haar positie bekend ten opzichte van het wetsvoorstel. Ook het aangescherpte voorstel, dat in het najaar is ingediend, tast fundamentele rechten aan, vindt de toezichthouder.

AP: 'Onrechtmatige inmenging in grondrechten'

Voorzitter Aleid Wolfsen van de AP zei in de Tweede Kamer dat de wet leidt "tot een onrechtmatige inmenging in de grondrechten van burgers". Daarmee gaat het om onrechtmatige wetgeving, "die u eigenlijk in deze vorm niet kan aannemen".

Tussen Wolfsen en Medy van der Laan, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken, ontstond zelfs onenigheid. Volgens Van der Laan leven er hardnekkige misverstanden over het voorstel. Banken moeten het betaalverkeer immers al in de gaten houden in de strijd tegen witwassen.

"U heeft er al voor gekozen dat alle transacties van alle mensen in Nederland gewoon gemonitord worden", hield zij de Kamer voor. "Wat hier voorligt, maakt het zinvoller."

Ook OM wil graag dat wet er komt

Ook het Openbaar Ministerie (OM) zegt de wet hard nodig te hebben. "Uiteindelijk gaat het gewoon om criminelen stoppen", zegt Anita van Dis-Setz van het OM. "Veiligheid wordt echt geweld aangedaan als wij niet voldoende informatie kunnen delen."

De Kamer keek reikhalzend uit naar wat de Raad van State (RvS) te zeggen had. Die was uiterst kritisch over een eerdere versie van het wetsvoorstel, maar dat is sindsdien aangepast. Maar de (RvS) kan niet zomaar zeggen of hij nu wel gerust is op het nieuwe stelsel, waarschuwde vicepresident Thom de Graaf. Volgens hem zou de Kamer dan eerst om een nieuw advies moeten vragen.

Maar zelfs dan gaat het "om het wegen van belangen", aldus staatsraad Ronald van den Tweel. Het is een politieke afweging of het voorstel "fundamentele" rechten schendt en of de wet dat rechtvaardigt.

